

VENDÉGEINEK HETVEN SZÁZALÉKÁT IS ELVESZÍTHETI KALOTASZENTKIRÁLY-ZENTELKE A TAVALYI REKORDÉV UTÁN

Padlóra küldte a vírus a falusi turizmust

A 15 ezer vendégéjszakát elérő kalotaszentkirályi falusi turizmusban is egyik napról a másikra omlott össze a nagy reményekkel kecsegtető foglalkozás. A mintegy negyven panzió tulajdonosai egyelőre kívárnak, de a turistaszervező szakemberek arra figyelmeztetnek, hogy a legjobb forgatókönyv szerint is a tavalyi forgalomnak legfeljebb a harminc százalékára számíthatnak idén.

» MAKKAY JÓZSEF

Vincze Kecskés István, a kalotaszentkirályi falusi turizmus főszervezője oldalas táblázatot tesz elém irodájában arról a 90 csoportról, amelyek már tavaly vagy 2020 januárjában jelentkeztek be szálláshelyfoglalással az ideai turisztikai idényre. Az első csoport márciusban érkezett volna, az utolsó valamikor késő ősszel, de a koronavírus-járvány miatt minden felborult. Az elmúlt két hónapban egyetlen turistát sem fogadhattak a Kolozs megyei faluban, ahol tavaly mintegy 15 ezer vendégéjszakát jegyzett a 44 szállásadó panziós. Ezzel a kalotaszegi település Észak-Erdély legfelkapottabb falusi szálláshelyévé vált, igazi vetélytársai csak Székelyföldön vannak.

A faluban most csend honol. Vendéglátóm szerint mindenki tanácstalan, mert semmi biztatót nem lehet mondani az időnként telefonon érdeklődőknek. „Mostanában többen hívtak az 1990 óta rendszeresen, augusztus első hetében megrendezésre kerülő tánc-táborral kapcsolatban, amelyre évente mintegy 400 ember érkezik nemcsak a Kárpát-medencéből, hanem távolabbi országokból is. A szervező Archivum és Kallós Alapítvány is kívár: június első he-

Visszavárt turisták. A szentkirályiak alig várják, hogy ismét megteljenek a vendégházak

» Az idegenforgalom csak a korlátozó intézkedések felfüggesztésével indulhat újra, és menthető meg, ellenkező esetben bármiféle állami támogatás feleslegesnek tűnik. Erdélyi turisztikai szakemberek, érdekvédelmi szervezetek vezetői amondók, a román kormány azzal tehet a legtöbbet, ha bátorítja a belföldi turizmust.

tére ígéri, hogy a további hatósági lazítások függvényében döntenek a falu legjelentősebb turistavonzó rendezvényéről – magyarázza Kecskés István, akivel körbejárjuk az elárvult vendégházakat, „telephelyt”. Amikor két évvel ezelőtt itt jártam, akkora jöves-menés volt a csürből átalakított, 90 személy befogadására alkalmas étteremben és az udvaron, hogy nehezen tudtunk pár szót váltani. A falusi turizmus helyi főszervezőjeként nemcsak a vendégházak gazdákkal ápolt állandó kapcsolatot, hanem a faluba érkező rengeteg vendéggel is, hiszen az ő utazási irodája felel az érkezők elszállásolásáért. A sokféle igény két ember kezében fut össze, ez pedig csúcsidényben kora reggeltől késő estig tartó, 12-16 órás műszakot jelent. A nagy zibongásnak azonban vége szakadt a járvány okán elrendelt korlátozások miatt. A szépen berendezett étkezde és a tiszta vendégszobák nemcsak Vincze Kecskés Istvánéknál, hanem a falu többi vendéglátójánál is árválkodnak.

Mentőöv lehet a Határtalanul program

Kalotaszentkirály-Zentelke az egyik legszebb és legrendezettebb falu Erdélyben. Brassótól Máramaroszigetig alig találni még egy olyan települést, ahol a gazdák annyira vigyáznak a tisztaságra, a rendre és a falu összképére, mint itt. Erdély egyik legfejlettebb régiójában, Kolozs megyében ez az egyetlen falu, ahol nemcsak a település belső utcái „viselnek” minőségi aszfaltot és nagyvárosokat megszégyenítő aszfaltfelfestést, hanem a falu határában is minden fontosabb mezei utat leaszfaltozott uniós pályázatokból a helyi önkormányzat. „Amikor romániai vendégek érkeznek, nem győznek csodálkozni a látványon. Azt mondják, ilyen faluval csak Ausztriában vagy Svájcban találkozhat az ember” – magyarázza a turisztikai főszervező.

A faluban bérelhető kerékpárral jó aszfaltutakon gyakorlatilag be lehet járni az egész határt. Aki pecáznia akar, annak két nagy horgásztó áll rendelkezésére. Aki a gyalogtúrákat kedveli, jelzésekkel tarkított turistaösvényen juthat el a Vigyázó tájára, de a szomszédos faluban lovaglást kínáló farmra is mehet. Vendéglátóm kiemeli a hazai körülmények

között szokatlanul gazdag kínálatot. Úgy véli, idén stratégiaváltásra lesz szükség. Adottságaival a falu felkészült arra, hogy az eddignél több hazai turistát fogadjon. A korábbi évek adatai szerint a Kalotaszentkirályra érkező turisták mintegy 80 százaléká magyarországi, további 15 százalék Lettországból és Dániából érkezik, a fennmaradó kis hányad pedig hazai diákcsoportokat és családok kirándulókat jelent. Mivel idén kérdésese válik a külföldről érkező turisták fogadása, arra készülnek, hogy több hazai vendég érkezik. Az eddigi trendet azonban nem lehet egyik napról a másikra megfordítani, de tény, hogy aki idén nyaralni szeretne, az közelebbi turistacélpontokat keres.

Kecskés István jó támpontnak tartja a magyarországi Határtalanul program magyar nyaraló diákok utazásainak más időpontra történő átcsoportosítását. Mivel ezt magyar kormányzati pénzekből pályázták meg az iskolák, a budapesti szaktárca beleegyezett a tanintézetek vezetőinek és a tanárok kérésébe, hogy az eredetileg június 15-ig lejáró programot tegyék át őszre, és november elejéig utazhasanak a diákok a Kárpát-medencébe. A kalotaszentkirályi szakember szerint ha ez kivitelezhető, elképzelhető, hogy a tavalyi forgalom 25-30 százalékát valósítják meg. Így is csak kárrendezés történne, de legalább adna valamilyen támpontot a vendégházaknak, hogy nem fuccsolt be teljesen a szezon.

Hiányzó tartalékok

Az egyéni vállalkozói engedéllyel rendelkező vendéglátóknak segítséget jelent a román kormány döntése, hogy az alkalmazottakhoz hasonlóan ők is igényelhetik a fizetések 75 százalékának folyósítását. Igaz, a minimálbérről számított állami támogatás nem túl nagy összeg, de több a semminél. Vincze Kecskés István alkalmazottait szintén az államkassza által támogatott kényszerszabadságra küldte. Azt mondja, a turizmusban nagyon nehéz kedvezményes hitelcsomagot felvenni, mert ha nincs vendég, nincs mire hitelt felvenni, amit később vissza kell fizetni. Úgy véli, az idegenforgalom csak a korlátozó intézkedések felfüggesztésével indulhat újra, és menthető meg, ellenkező esetben bármiféle állami támogatás felesle-

gesnek tűnik. Erdélyi turisztikai szakemberek, érdekvédelmi szervezetek vezetői – akikkel kapcsolatban áll – amondók, a román kormány azzal tehet a legtöbbet, ha bátorítja a belföldi turizmust. Ha megengedi a lakosoknak, hogy szabadon mozoghasson, szobát foglalhasson, a családok szabadon kirándulhassanak. Még akkor is, ha nagyobb rendezvényeket nem engedélyeznek, de a családoknak lehetővé teszik a személygépkocsival történő, turisztikai célú belföldi utazásokat. Csak így menthető meg a csőd szélére jutott ágazat.

„Sok vendéglátónak nincsenek tartalékai. Bevett szokás, hogy a jobb években befolyt bevételek egy részét a panziótulajdonosok befektetik. Az utóbbi két év ilyen szempontból szépen jövedelmezett, így a meglévő szobák mellé sokan újat építettek, korszerűsítették a vendégházakat, szépítették a telket, saját honlapot hoztak létre, sőt már reklámra is szántak pénzt. Senki nem számított a hirtelen fordulatra, így nem véletlen, ha sokan tartalék nélkül maradtak. Az még nehezebb helyzetben van, aki bankhitelből ruházott be” – magyarázza Vincze Kecskés. Egyre többen akartak fejleszteni, mert a 2-3 kiadó szoba jövedelemkiegészítésként szóba jöhet ugyan, de abból nem lehet megélni. Másrészt a kevés szobával rendelkezők nagy hátránya, hogy a 40-50 személyt szállító turistabuszok utasai rendszerint azt kérik, minél kevesebb panzióban szállásolják el őket. Ilyenkor a kalotaszentkirályi utazási iroda vezetője azt teheti, hogy azokat a szállásadókat részesíti előnyben, akik legalább 10-15 embert tudnak fogadni. Ezért fektettek be többen a 4-5 vagy éppen 6-8 szobás vendégházakba, ami jó idényben el tud tartani egy családot.

Súlyosabb az ideai, mint a 2008-as válság

Az 1996-ban megalakított helyi vendégházak egyesülete, illetve a kalotaszentkirályi Da Vinci utazási iroda által felügyelt és példásan fejlődő kalotaszentkirályi falusi turizmus egyelőre kívár. Csupán néhány, hetven év fölötti vendégház adta vissza engedélyét, így negyven panzió megmaradt. Vincze Kecskés szerint gond, hogy jóval kevesebb fiatal köteleződött el az elmúlt években a falusi turizmus mellett, mint amennyire számítottak. A helyi gyakorlat azt mutatja, hogy a férfiak általában munkát vállalnak valahol, a vendéglátással az otthon maradó feleség foglalkozik. Kevés az olyan család, amely kizárólag falusi turizmusból él.

A turistaszervező szerint a mostani súlyos válság – amely messze meghaladja a 2008-as leépülést, amikor a korábbi, csúcsot jelentő évi 15 ezer vendégéjszaka visszaesett a felére – sok embert ki fog ábrándítani. Az előző gazdasági recesszió hatásainak a kiküszöbölésére kerekén tíz év kellett Kalotaszentkirályon, amíg tavalyra visszatért a korábbi rekordfoglalás. A mostani válság lehetséges hatásaival kapcsolatban azonban még lehetetlen találgatásba bocsátkozni.

Vincze Kecskés István: sokakat kiábrándít a mostani válság